

LIETUVOS VYRIAUSIASIS ADMINISTRACINIS TEISMAS

NUTARTIS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2017 m. gegužės 10 d.
Vilnius

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Artūro Drigoto (kolegijos pirmininkas), Veslavos Ruskan ir Virginijos Volskienės (pranešėja), rašytine apeliacinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinę bylą pagal pareiškėjo R. A. S. apeliacinį skundą dėl Kauno apygardos administracinio teismo 2016 m. sausio 11 d. sprendimo administracinėje byloje pagal pareiškėjo R. A. S. skundą atsakovui Kauno miesto savivaldybei, trečiajam suinteresuotam asmeniui A. S. dėl turtinės ir neturtinės žalos atlyginimo.

Teisėjų kolegija

n u s t a t ė:

I.

Pareiškėjas R. A. S. (toliau – ir pareiškėjas) su patikslintu skundu kreipėsi į Kauno apygardos administracinį teismą ir prašė priteisti iš Kauno miesto savivaldybės 10 000 Eur neturtinės žalos ir 621 Eur turtinės žalos atlyginimą.

Pareiškėjas nurodė, kad Kauno miesto savivaldybės administracija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų 6 straipsnio 2 dalies 3 punktu, paskelbė Kauno miesto savivaldybės internetinėje svetainėje www.kaunas.lt įsiteisėjusius Kauno apygardos administracinio teismo 2014 m. vasario 17 d. sprendimą administracinėje byloje [Nr. I-819-428/2014](#) ir Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2014 m. gruodžio 29 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-552-1696/2014.

Kaip matyti iš Kauno miesto savivaldybės administracijos 2015 m. vasario 26 d. rašto, Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus 2015 m. sausio 27 d. raštas Nr. 62-3-137 buvo patalpintas oficialioje Kauno savivaldybės internetinėje svetainėje www.kaunas.lt 2015 m. sausio 28 d., tačiau, kaip nurodyta šiame rašte, per klaidą šio rašto antraštėje nebuvo užtušuoti pareiškėjo vardas ir pavardė. Atsakovui viešinti pareiškėjo asmeninės privačios informacijos pareiškėjas niekada neleido. Atkreipė dėmesį į tai, kad www.kaunas.lt dvi dienas t. y. 2015 m. sausio 28 d. ir 2015 m. sausio 29 d., viešinant minėtame rašte pareiškėjo abu vardus ir pavardę, iš šio rašto turinio tapo aišku, kad būtent jam yra paskirta socialinė pašalpa vykdant jau minėtus teismo sprendimą ir nutartį. Taip pat tapo aišku, kad būtent jis yra pareiškėjas

minėtame teismo sprendime ir teismo nutartyje. Leidžiančių pilnai pareiškėją identifikuoti asmens duomenų paviešinimas pastarajam padarė 10 000 Eur neturtinę žalą, kadangi iš paviešintų duomenų tapo aišku, kad jis gauna socialinę pašalpą, gyvena nepasiturinčiai. O tai visuomenės akyse menkina jo kaip (*duomenys neskelbtini*) autoritetą, daro gėdą, kadangi daugelis asmenų įvertinę tai gali suvokti, jog pareiškėjas yra nevykėlis, negabus (*duomenys neskelbtini*), nesugebantis užsidirbti lėšų pragyvenimui.

Neturtinė žala pareiškėjui buvo padaryta, kadangi bylinėjimasis jį atitraukia nuo (*duomenys neskelbtini*) studijų universitete, nuo (*duomenys neskelbtini*) praktikos atlikimo, nuo (*duomenys neskelbtini*) kūrybos, eikvoja laiką. Dėl savivaldybės neteisėtų veiksmų viešinant pareiškėjo asmens duomenis, jo patirti išgyvenimai nėra trumpalaikiai, yra reikšmingi ir žymūs, todėl parinktas 10 000 Eur prašomos priteisti neturtinės žalos dydis yra adekvatus.

Pareiškėjas taip pat prašė priteisti iš atsakovo 621 Eur turtinės žalos atlyginimą, kurią sudaro: 10 Eur už 2015 m. sausio 29 d. skundo surašymą, 320 Eur už 2015 m. gegužės 13 d. skundo surašymą, 20 Eur už prašymą, adresuotą savivaldybei, 3 Eur už 2015 m. sausio 6 d. raštą Kauno miesto savivaldybės administracijai, 3 Eur už prašymą dėl rašytinių įrodymų išreikalavimo, 5 Eur už prašymą bylą nagrinėti neviešame teismo posėdyje, 120 Eur už 2015 m. lapkričio 16 d. pareiškimą dėl skundo reikalavimų papildymo, 100 Eur už 2015 m. lapkričio 18 d. paaiškinimą, 40 Eur už dalyvavimą 2015 m. rugsėjo 23 d. teismo posėdyje. Nurodė, jog turtinė žala atsirado dėl negautų pajamų, dėl šioje byloje pareiškėjo, kaip (*duomenys neskelbtini*) statusą turinčio asmens veiklos rengiant procesinius dokumentus, dalyvaujant teismo procese, rengiant kitus su šia byla susijusius dokumentus, pagal žalos dėl negautų pajamų paskaičiavimą.

Atsakovas Kauno miesto savivaldybė (toliau – ir atsakovas) pateikė atsiliepimą į pareiškėjo skundą, kuriame prašė skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Atsakovas nurodė, jog Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – ir [CK](#)) 6.250 straipsnio 2 dalyje yra numatyta, kad neturtinė žala atlyginama tik įstatymų numatytais atvejais, tačiau pareiškėjas nenurodė, kuo vadovaujantis kelia tokį reikalavimą. Skunde apsiribojama tik formaliu neturtinės žalos įvardijimu.

Pareiškėjas nepateikė jokių įrodymų, pagrindžiančių neturtinės žalos dydį. Civilinė atsakomybė gali atsirasti tik esant visetui sąlygų (neteisėti veiksmai (neveikimas), priežastinis ryšys tarp neteisėtų veiksmų (neveikimo) ir žalos, kaltė ir žala. Mano, kad šioje byloje nėra įrodymų, jog yra visi aukščiau nurodytų civilinės atsakomybės elementai, todėl mano, jog nesant visų civilinei atsakomybei būtinų sąlygų visumos, negali kilti ir civilinė atsakomybė.

Kauno apygardos administracinis teismas 2014 m. vasario 17 d. sprendimu administracinėje byloje [Nr. I-819-428/2014](#) (pareiškėjas R. A. S., atsakovai Kauno miesto savivaldybė, Kauno miesto savivaldybės administracija) iš dalies tenkino pareiškėjo skundą – panaikino Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus 2013 m. liepos 11 d. sprendimą Nr. 54632 ir įpareigojo atsakovą paskirti pareiškėjui socialinę pašalpą. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas nurodytą teismo sprendimą paliko nepakeistą. Kauno miesto savivaldybės administracija 2015 m. sausio 6 d. ir 2015 m. sausio 21 d. gavo pareiškėjo prašymus dėl nurodytų sprendimo ir nutarties bei informacijos apie priemones, kurių Kauno miesto savivaldybės administracija ėmėsi dėl teisės pažeidimų, susijusių su pareiškėju, paskelbimo Kauno miesto savivaldybės internetiniame puslapyje. Kauno miesto savivaldybės administracija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų 6 straipsnio 2 dalies 3 punktu bei atsižvelgdama į pareiškėjo prašymus, 2015 m. sausio 21 d. paskelbė nuasmenintus įsiteisėjusius aukščiau nurodytus teismo sprendimą ir nutartį svetainėje [www.kaunas.lt](#) ir apie tai 2015 m. sausio 22 d. raštu Nr. (33.205)R-447 informavo pareiškėją. Aukščiau nurodytu raštu pareiškėjas taip pat buvo informuotas, kad nurodyti įsiteisėję teismo sprendimas ir nutartis pateikti Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriui vykdymui, o aukščiau nurodyti teismo sprendimas ir nutartis bei informacija apie priemones, kurių buvo imtasi dėl teisės pažeidimų, bus paskelbti svetainėje [www.kaunas.lt](#).

Pareiškėjo skunde nurodytas pažeidimas nėra konstatuotas, neturtinės žalos priteisimo reikalavimas yra kildinamas iš informacijos paviešinimo, tačiau trumpą laiką internetinėje svetainėje buvo skelbiamas tik pareiškėjo vardai ir pavardė, asmens kodo ir kitų asmens duomenų, kurių pagrindu būtų galima tiksliai identifikuoti asmenį, kaip tai apibrėžta Lietuvos Respublikos asmens duomenų apsaugos įstatyme, paskelbta nebuvo. Taigi, tiksliai identifikuoti pareiškėją negalėjo būti įmanoma.

Atsakovo nuomone, neturtinės žalos atsiradimo pagrindai yra nepagrįsti jokiais įrodymais ir grindžiami tik pareiškėjo išvedžiojimais, į bylą nepateikta jokių įrodymų, jog dėl trumpą laiką internetinėje svetainėje nurodytų vardų ir pavardės (be jokių asmens duomenų, kaip tai numato teisės aktai), pareiškėjo nepriėmė į darbą ar neigiamai paveikė jo, kaip (*duomenys neskelbtini*), buvusio (*duomenys neskelbtini*) autoritetą, valstybės tarnyboje jis nelaimėjo konkurso vien dėl to, kad yra socialinės pašalpos gavėjas ir panašiai.

Atsakovas pažymėjo, kad pareiškėjas apsiribojo tik formaliu turtinės žalos įvardijimu, išdėstė, kokių piniginių lėšų dydžiu jis įvertina savo rengtus procesinius dokumentus šioje administracinėje byloje. Pareiškėjas turėtų žalos atlyginimą sieti su realiai patirtais nuostoliais ar negautomis pajamomis dėl institucijos pareigūnų neteisėtų veiksmų, tačiau jis nepateikia duomenų, kokias pajamas iš (*duomenys neskelbtini*) veiklos gavo iki šios bylos atsiradimo teisme bei nepagrindžia jokiais įrodymais aplinkybės, kad jis iki šios bylos nagrinėjimo teisme gaudavo pajamas iš (*duomenys neskelbtini*) veiklos bei kad bylos nagrinėjimo laikotarpiu šios pajamos sumažėjo dėl minėtų priežasčių, nors šių aplinkybių įrodinėjimas yra pareiškėjo pareiga.

Pareiškėjas laikotarpiu nuo 2013 m. rugsėjo 16 d. iki 2015 m. lapkričio 5 d. teikdamas duomenis Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriui apie savo turtą ir pajamas, prašymuose – paraiškose piniginei socialinei paramai gauti nurodydavo, jog negauna jokių pajamų, įskaitant ir iš (*duomenys neskelbtini*) veiklos.

Byloje nėra pateikta absoliučiai jokių įrodymų, kad šios administracinės bylos eigos metu būtent pareiškėją kažkas ketino už nurodytą atlygį samdyti (*duomenys neskelbtini*), kad būtent dėl nurodyto proceso pareiškėjas buvo priverstas atsisakyti teikti tam tikras (*duomenys neskelbtini*) ir panašiai, t. y. byloje nėra jokių duomenų apie tai, kad pareiškėjas galėjo gauti kokių nors pajamų iš (*duomenys neskelbtini*) veiklos ir jų negavo išimtinai dėl užimtumo šiame teisminiame procese.

Trečiasis suinteresuotas asmuo A. S. su pareiškėjo skundu nesutiko ir prašė jį atmesti kaip nepagrįstą. Teigė, jog Pareiškėjas nuo 2009 metų yra socialinės paramos gavėjas, todėl jis neteislingai teigia, jog negauna pajamų. Mokamos socialinės pašalpos deklaruojamos Valstybinėje mokesčių inspekcijoje.

II.

Kauno apygardos administracinis teismas 2016 m. sausio 11 d. sprendimu pareiškėjo skundą tenkino iš dalies – pripažino, kad pareiškėjo teisė į Lietuvos Respublikos teisės aktais nustatytą privataus gyvenimo neliečiamumą tvarkant asmens duomenis buvo pažeista. Pareiškėjo skundo reikalavimus dėl 10 000 Eur neturtinės žalos ir 621 Eur turtinės žalos priteisimo atmetė kaip nepagrįstus.

Teismas pažymėjo, kad Kauno miesto savivaldybės administracija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų 6 straipsnio 2 dalies 3 punktu, bei atsižvelgdama į R. A. S. 2015 m. sausio 6 d. ir 2015 m. sausio 21 d. prašymus, 2015 m. sausio 21 d. paskelbė nuasmenintus įsisteisėjusius Kauno apygardos administracinis teismo 2014 m. vasario 17 d. sprendimą administracinėje byloje [Nr. I-819-428/2014](#) teismo sprendimą ir Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2014 m. gruodžio 29 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-552-1696/2014 svetainėje www.kaunas.lt, ir apie tai 2015 m. sausio 22 d. raštu Nr. (33.205)R-447 informavo R. A. S.. Šiuo raštu pareiškėjas taip pat buvo informuotas,

kad aukščiau nurodyti įsiteisėję teismo sprendimas ir nutartis pateikti Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriui vykdymui, o aukščiau nurodyti teismo sprendimas ir nutartis bei informacija apie priemones, kurių buvo imtasi dėl teisės pažeidimų, bus paskelbti svetainėje www.kaunas.lt. Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrius pateikė informaciją Kauno miesto savivaldybės administracijos Informacinių technologijų skyriui apie priemones, kurių Kauno miesto savivaldybės administracija ėmėsi dėl teisės pažeidimų, susijusių su R. A. S., kuri buvo pateikta 2015 m. sausio 27 d. raštu Nr. 62-3-137 ir šis raštas buvo patalpintas svetainėje www.kaunas.lt. Pareiškėjas Kauno miesto savivaldybės administracijai, Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai ir Seimo kontrolierių įstaigai 2015 m. sausio 29 d. elektroniniu paštu pateikė skundą dėl nenuasmenintos informacijos paskelbimo. Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija, išnagrinėjusi pareiškėjo R. A. S. 2015 m. sausio 29 d. pateiktą skundą, 2015 m. liepos 9 d. surašė administracinio teisės pažeidimo protokolą Nr. 2K-38(2.7), kuriuo buvo nustatyta, kad Kauno miesto savivaldybės administracija, paskelbdama 2015 m. sausio 27 d. raštą Nr. 62-3-137 „DĖL R. A. S.“, kuriame buvo nurodyta „informuojame, kad vadovaujantis Kauno apygardos administracinio teismo 2014 m. vasario 17 d. sprendimu Nr. I-819-248/2014 pareiškėjui paskirta socialinė pašalpa už 2013 m. birželio, liepos ir rugpjūčio mėnesius“ svetainėje www.kaunas.lt 2015 m. sausio 28 d. ir 2015 m. sausio 29 d. su pareiškėjo nenuasmenintais asmens duomenimis (vardas ir pavardė), šiuos pareiškėjo asmens duomenis paviešino neribotam skaičiui trečiųjų asmenų, nesilaikydama asmens duomenų apsaugos principų, įtvirtintų Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatyme, ir taip pažeidė Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 4 punktą, bei šiais veiksmais pažeidė Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodekso (toliau – ir [ATPK](#)) 214¹⁴ straipsnio 1 dalį (Asmens duomenų tvarkymas pažeidžiant Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymą – užtraukia baudą nuo vieno šimto keturiasdešimt keturių iki dviejų šimtų aštuoniasdešimt devynių eurų). Skundo nagrinėjimo metu buvo nustatyta, kad 2015 m. sausio 27 d. raštą Nr. 62-3-137 „DĖL R. A. S.“ pasirašė Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus vedėja A. S., todėl vadovaujantis [ATPK](#) 260¹ straipsniu buvo pasiūlyta administracinė atsakomybėn traukiamam asmeniui A. S. per 10 dienų sumokėti 72 Eur dydžio baudą, kurią ji 2015 m. liepos 12 d. sumokėjo Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos Finansų ministerijos.

Įvertinęs nurodytas faktines aplinkybes teismas nusprendė, kad dėl neteisėtų Kauno miesto savivaldybės administracijos tarnautojų ir darbuotojų veiksmų Kauno miesto savivaldybės administracijai paskelbiant Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus vedėjos A. S. pasirašytą 2015 m. sausio 27 d. raštą Nr. 62-3-137 „DĖL R. A. S.“, buvo pažeista pareiškėjo teisė į privataus gyvenimo neliečiamumą.

Nustačius, kad Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus vedėjos A. S. pasirašytas 2015 m. sausio 27 d. raštas Nr. 62-3-137 „DĖL R. A. S.“ buvo paskelbtas pažeidžiant teisės aktų reikalavimus, t. y. veikiant neteisėtai, buvo spręstas klausimas, ar tokiais veiksmais pareiškėjui buvo padaryta turtinė ir neturtinė žala, ir ar tarp neteisėtų veiksmų bei atsiradusios žalos yra priežastinis ryšys. Teismas akcentavo, jog reikalavimas dėl žalos atlyginimo (tiek turtinės, tiek neturtinės) privalo būti tenkinamas tik tuo atveju, jei nagrinėjant ginčą dėl žalos atlyginimo yra nustatoma visuma viešosios atsakomybės sąlygų. [CK 6.250 straipsnio](#) 1 dalis apibrėžia, kad neturtinė žala yra asmens fizinis skausmas, dvasiniai išgyvenimai, nepatogumai, dvasinis sukrėtimas, emocinė depresija, pažeminimas, reputacijos pablogėjimas, bendravimo galimybių sumažėjimas ir kita, teismo įvertinti pinigais. Sprendžiant skundo dėl neturtinės žalos pagrįstumo klausimą turi būti nustatyta ne tik tai, ar atitinkama valdžios institucija asmens atžvilgiu veikė neteisėtai arba neveikė taip, kaip turėjo veikti pagal įstatymus ([CK 6.271](#) straipsnis), bet ir tai, ar dėl tokio veikimo arba neveikimo atsirado asmens (pareiškėjo) nurodyta žala (pasekmės). Teismas pažymėjo, kad pareiga įrodyti, jog tam tikra žala patirta, tenka pareiškėjui, pareiškėjas taip pat privalo pagrįsti ir įrodyti priežastinį ryšį tarp jo nurodomos žalos ir neteisėtų veiksmų. Tačiau

vien tik pareiškėjo paaiškinimų apie patirtą neturtinę žalą nepakanka, paaiškinimai turėtų būti patvirtinti kitais tiesioginiais ar netiesioginiais, subjektyviais ar objektyviais įrodymais. Reiškiant reikalavimą dėl neturtinės žalos atlyginimo nepakanka deklaratyviai nurodyti, kad buvo padaryta žala ir nurodyti prašomą priteisti sumą.

Teismas akcentavo, jog atlygintinos neturtinės žalos dydžio nustatymas yra teismo prerogatyva ir teismo funkcija yra patikrinti reikalavimo pagrįstumą bei, jei jis pripažįstamas pagrįstu, nuspręsti, kokia suma pinigais gali būti teisinga ir protinga satisfakcija padarytai žalai atlyginti, jei asmens teisės pažeidimo pripažinimas teismo sprendimu nėra pakankama ir teisinga satisfakcija už patirtą skriaudą. Neturtinės žalos atlyginimas pinigais priteisiamas, jeigu konkrečiu atveju nustatoma, kad teisės pažeidimo pripažinimo nepakanka pažeistai teisei apginti.

Pirmosios instancijos teismas padarė išvadą, kad pareiškėjo skundo argumentai dėl patirtos neturtinės žalos yra grindžiami tik subjektyvia paties pareiškėjo nuomone, kurios nepatvirtina jokie objektyvūs įrodymai, todėl šie argumentai buvo vertinti kaip nepakankami neturtinės žalos, kuri gali būti įvertinta pinigais, konstatavimui. Atsižvelgęs į pareiškėjo skundo pagrindą bei įvertinęs pareiškėjo nurodytų pažeidimų trukmę (2015 m. sausio 28 d. ir 2015 m. sausio 29 d.) ir mastą (skiltį, kurioje skelbiama informacija apie teismo sprendimus, apėmė 11 unikalių vartotojų) pripažino, kad pareiškėjas galėjo iš dalies patirti trumpalaikių neigiamų dvasinių išgyvenimų, tam tikrų nepatogumų, papildomą diskomfortą, tačiau šie neigiami aspektai nebuvo tokio masto bei trukmės, jog atsirastų pakankamas pagrindas spręsti klausimui dėl realios neturtinės žalos atsiradimo ir jos atlyginimo pinigine išraiška. Byloje taip pat nenustatyta, kad atsakovas būtų sąmoningai siekęs tyčia ar iš keršto atlikti neteisėtus veiksmus dėl pareiškėjo privataus gyvenimo neliečiamumo teisės tvarkant asmens duomenis pažeidimo.

Įvertinęs nurodytas aplinkybes, teismas padarė išvadą, jog šioje byloje yra pagrindas apsiriboti pareiškėjo teisės į teisės aktuose nustatytos privataus gyvenimo neliečiamumo teisės tvarkant asmens duomenis pažeidimo pripažinimu, kaip pakankama satisfakcija už jo teisių pažeidimą, todėl jo reikalavimas dėl neturtinės žalos atlyginimo priteisimo pinigais buvo atmestas.

Teismas padarė išvadą, kad pareiškėjo skundo argumentai dėl patirtos 621 Eur turtinės žalos (negautų pajamų) yra grindžiami tik subjektyvia paties pareiškėjo nuomone, kurios nepatvirtina jokie objektyvūs įrodymai, todėl pareiškėjo reikalavimas dėl 621 Eur turtinės žalos atlyginimo buvo netenkintas.

Pareiškėjas pateikė teismui įrodymus, jog jis patyrė 7,52 Eur išlaidų dėl kelionių į teismo posėdžius ir dėl procesinių veiksmų (įrodymų parengimo) atlikimo Kauno apygardos administraciniame teisme. Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ir ABTĮ) 45 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad dėl išlaidų atlyginimo suinteresuota šalis teismui turi pateikti prašymą raštu su išlaidų apskaičiavimu ir pagrindimu. Prašymai dėl išlaidų, nepaduoti teismui iki bylos nagrinėjimo iš esmės pabaigos, turi būti paduoti teismui ne vėliau kaip per keturiolika dienų nuo sprendimo įsiteisėjimo. Kadangi pareiškėjas teismui pateikė tik įrodymus dėl išlaidų atlyginimo, tačiau nepateikė prašymo, kuriame būtų nurodytas išlaidų pagrindimas, faktinės aplinkybės, todėl šis klausimas buvo nespręstas. Teismas pažymėjo, jog šis sprendimas neužkerta kelio pareiškėjui paduoti ABTĮ 45 straipsnio 1 dalies reikalavimus atitinkantį prašymą dėl išlaidų atlyginimo ne vėliau kaip per keturiolika dienų nuo pirmosios instancijos teismo sprendimo įsiteisėjimo.

III.

Pareiškėjas R. A. S. pateikė apeliacinį skundą dėl Kauno apygardos administracinio teismo 2016 m. sausio 11 d. sprendimo, kuriame prašo pakeisti pirmosios instancijos teismo sprendimą ir:

1. Priteisti iš Kauno miesto savivaldybės dešimt tūkstančių eurų neturtinei žalai atlyginti dėl oficialioje Kauno miesto savivaldybės internetinėje svetainėje www.kaunas.lt laikotarpiu nuo 2015 m. spalio 15 d. iki 2015 m. spalio 20 d. (įskaitytinai) neteisėtai pavišintų pareiškėjo asmen

duomenų. Nenuasmeninto 2015 m. sausio 27 d. rašto Nr. 62-3-137, tinkamai nenuasmeninto Kauno apygardos administracinio teismo 2015 m. birželio 23 d. sprendimo administracinėje byloje Nr. 1-2460-644/2014 paskelbimas lėmė, jog paaiškėjo tai, kad R. A. S. yra pareiškėjas www.kaunas.lt paskelbtuose Kauno apygardos administracinio teismo 2014 m. vasario 17 d. sprendime administracinėje byloje Nr. I-819-248/2014 ir Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2014 m. gruodžio 29 d. nutartyje administracinėje byloje Nr. A⁵²-1696/2014, t.y. buvo pavišinti pareiškėjo asmens duomenys minėtuose dokumentuose.

2. Priteisti iš atsakovo žalos atlyginimą dėl pareiškėjo kaip (*duomenys neskelbtini*) statusą turinčio asmens veiklos rengiant procesinius dokumentus, dalyvaujant teismo procese, rengiant kitus su šia byla susijusius dokumentus, negautų pajamų, pagal teismui pateikiamą žalos dėl negautų pajamų paskaičiavimą.

3. Priteisti 7,52 Eur išlaidų atlyginimą, patirtą dėl dokumentų kopijavimo ir kelionių į teismą pagal pateiktus kvitus ir paaiškinimus.

Pareiškėjas pažymi, jog vertinant atsakovo padarytų pažeidimų mastą ir trukmę teismas neįvertino visų atsakovo padarytų pažeidimų. Teismas visiškai nevertino ir nepasisakė dėl atsakovo neteisėto privačios informacijos pavišimo svetainėje www.kaunas.lt, pagal Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos sprendime 2015 m. lapkričio 17 d. Nr. 3R-399(2.13-1) „Dėl R. A. S. 2015 m. spalio 16 d. skundo“ konstatuotas aplinkybes, dėl atsakovo padaryto pažeidimo.

Akcentuoja, jog teismas nepagrįstai nustatė, kad pareiškėjo patirti išgyvenimai buvo trumpalaikiai. Pažymi, jog teismas neįvertino, jog pareiškėjo patirti išgyvenimai nepasibaigė su 2015 m. sausio 27 d. rašto Nr. 62-3-137 „Dėl R. A. S.“ nuasmeninimu, o tęsiasi iki šiol, kadangi byla dar nesibaigė, todėl pareiškėjas iki šiol dėl bylinėjimosi yra priverstas eikvoti energiją, gaišti laiką, patiria nepatogumus, yra atitraukiamas nuo studijų universitete bei nuo (*duomenys neskelbtini*) kūrybos. Taip pat teismas neįvertino ir nepasisakė dėl nurodyto argumento, jog atsakovas nesigaili padaręs pažeidimus ir dėl jų pareiškėjo neatsiprašė.

Taip pat teigia, jog teismas padarė neteisingą, be aiškių motyvų išvadą atsisakydamas pareiškėjui priteisti žalos atlyginimą dėl negautų pajamų. Žalos atlyginimas dėl negautų pajamų pareiškėjui turi būti priteisiamas, nes pareiškėjas dėl atsakovo kaltų veiksmų buvo priverstas kreiptis į teismą, rašyti įvairius skundus, procesinius dokumentus, dalyvauti teismo procese. Taip pat netiesioginiai nuostoliai pareiškėjui buvo padaryti dėl atsakovo kaltų veiksmų. Pažymi, jog teismas sprendime nepaneigė aplinkybės, kad pareiškėjas yra (*duomenys neskelbtini*).

Kauno miesto savivaldybė pateikė atsiliepiamą į pareiškėjo skundą, kuriame nurodė, jog su skundu nesutinka ir prašo jį atmesti.

Atsakovas mano, kad šioje byloje nėra įrodymų, jog yra visi civilinės atsakomybės elementai, todėl laikytina, jog nesant civilinei atsakomybei būtinų sąlygų visumos, negali kilti ir civilinė atsakomybė.

Pažymi, jog pareiškėjas neturtinės žalos priteisimo reikalavimą kildina iš informacijos pavišimo internetinėje svetainėje www.kaunas.lt, o pačią neturtinę žalą kildina iš neva neigiamo visuomenės požiūrio į asmenis, kurie kreipiasi į teismą ar gauna socialinę paramą, tačiau tokie neturtinės žalos atsiradimo pagrindai yra nepagrįsti jokiais įrodymais ir grindžiami tik pareiškėjo išvedžiojimais, į bylą nepateikta jokių įrodymų, jog dėl trumpą laiką internetinėje svetainėje nurodytų vardų ir pavardės pareiškėjo nepriėmė į darbą ar neigiamai paveikė jo, kaip (*duomenys neskelbtini*), buvusio (*duomenys neskelbtini*) autoritetą valstybės tarnyboje, jog jis nelaimėjo konkurso vien dėl to, kad yra socialinės pašalpos gavėjas ir panašiai.

Teigia, kad niekaip nesuprantamas pareiškėjo neturtinės žalos atsiradimo motyvas, jog informacija apie tai, kad pareiškėjas yra socialinės pašalpos gavėjas neigiamai paveikė visuomenės požiūrį į asmenį. Pažymi, kad socialinė pašalpa yra orientuota padėti asmenims, tam tikru laikotarpiu ir dėl tam tikrų priežasčių patiriantiems finansinių sunkumų. Socialinės pašalpos gavėjai būna įvairių specialybių, amžiaus, lyties asmenys. Tačiau socialinės pašalpos gavimas niekaip nelemia ir negali lemti tokių asmenų teigiamos reputacijos ar jų gero įvertinimo. Papildoma

finansinė parama, laikini finansiniai nesklaidumai (įsiskolinimai) nedaro paties asmens prastesniu ir negali lemti visuomenės neigiamo požiūrio į jį.

Nesutinka su apeliacinio skundo motyvu, kad pirmosios instancijos teismas nelaikė įrodymu Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos 2015 m. lapkričio 17 d. sprendime Nr. 3R-399 (2.13-1) konstatuotą aplinkybę.

Teisėjų kolegija

k o n s t a t u o j a:

IV.

Apeliacine tvarka nagrinėjama administracinė byla pagal pareiškėjo R. A. S. apeliacinį skundą dėl Kauno apygardos administracinio teismo 2016 m. sausio 11 d. sprendimo, kuriuo pareiškėjo skundas buvo patenkintas iš dalies – pripažinta, kad pareiškėjo teisė į teisės aktais nustatytą privataus gyvenimo neliečiamumą tvarkant asmens duomenis buvo pažeista, o pareiškėjo skundo reikalavimai dėl 10 000 Eur neturtinės žalos ir 621 Eur turtinės žalos priteisimo atmesti kaip nepagrįsti, teisėtumo ir pagrįstumo. Pažymėtina, kad ši byla nagrinėjama vadovaujantis Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (1999 m. sausio 14 d. įstatymo Nr. VIII-1029 redakcija) normomis, galiojusiomis iki 2016 m. birželio 30 d.

Pareiškėjas prašomą priteisti neturtinę žalą kildina iš Kauno miesto savivaldybės veiksmų, Kauno miesto savivaldybei internetinėje svetainėje paskelbus įsiteisėjusius Kauno apygardos administracinio teismo 2014 m. vasario 17 d. sprendimą ir Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2014 m. gruodžio 29 d. nutartį, kurios nebuvo nuasmenintos. Nenuasmenintas sprendimas ir nutartis internetiniame tinklalapyje buvo patalpinti 2 dienas (2015 m. sausio 28–29 d.), o tinklalapį aplankė 11 unikalių vartotojų). Dėl šio pažeidimo pareiškėjas kreipėsi į Valstybinę duomenų apsaugos inspekciją, kuri savo 2015 m. liepos 9 d. sprendimu Nr. 3R-240(2.13-1.) „Dėl R. A. S. 2015-01-29 skundo“ (I t., b. l. 41) konstatavo, jog tokiais veiksmais Kauno miesto savivaldybė pažeidė pareiškėjo teisę į privataus gyvenimo neliečiamumą. Taip pat Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija surašė administracinio teisės pažeidimo protokolą A. S. už neteisėtą pareiškėjo asmens duomenų (vardo ir pavardės) pavišimą 2015 m. sausio 28–29 d. skelbiant nenuasmenintą nutartį ir sprendimą interneto svetainėje www.kaunas.lt.

Teisėjų kolegija pažymi, jog valstybės civilinė atsakomybė atsiranda tada, kai valdžios institucijų darbuotojai neveikė taip, kaip pagal įstatymus šios institucijos ar jų darbuotojai privalėjo veikti. Reikalavimas dėl neturtinės žalos atlyginimo gali būti tenkinamas nustatius valdžios institucijos neteisėtus veiksmus, neturtinės žalos padarymo faktą ir priežastinį ryšį tarp neteisėtų veiksmų ir atsiradusios žalos. Pažymėtina, kad neteisėtumo Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.271 straipsnio prasme konstatavimui privalu nustatyti, kad valdžios institucijos darbuotojai neveikė taip, kaip pagal įstatymus privalėjo veikti, neįvykdė jiems teisės aktais priskirtų funkcijų arba, nors ir vykdė šias funkcijas, veikė nepateisinamai aplaidžiai, pažeisdami bendro pobūdžio pareigą elgtis atidžiai ir rūpestingai. Sprendžiant dėl atitinkamos valstybės valdžios institucijos (jos pareigūnų) veikos neteisėtumo Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.271 straipsnio prasme, kiekvienu atveju yra būtina nustatyti, kokios konkrečios teisės normos, reglamentuojančios skundžiamos institucijos veiklą, buvo pažeistos. Nustatius neteisėtus valstybės institucijos veiksmus, būtina įvertinti, kaip šie pažeidimai pasireiškė asmeniui, teigiančiam, kad jis dėl tokių veiksmų (neveikimo) patyrė žalą, ir ar atitinkamos pasekmės (jei jos nustatomos) atsirado būtent dėl tų valstybės institucijų (pareigūnų) neteisėtų veiksmų.

Teisėjų kolegija sutinka su pareiškėjo argumentu bei pirmosios instancijos teismo išvada, jog Kauno miesto savivaldybė internetinėje svetainėje paskelbusi nenuasmenintus teismo nutartį ir sprendimą pažeidė pareiškėjo teisę į duomenų apsaugą. Tai patvirtina ir pateiktas Valstybinės

duomenų apsaugos inspekcijos 2015 m. liepos 9 d. sprendimas Nr. 3R-240(2.13-1.) „Dėl R. A. S. 2015-01-29 skundo“ (I t., b. l. 41), kuriame buvo nustatyta, jog dėl Kauno miesto savivaldybės veiksmų buvo pažeista pareiškėjo konstitucinė teisė į privataus gyvenimo neliečiamumą.

Tačiau teisėjų kolegija nesutinka su pareiškėjo argumentu, jog dėl tokių neteisėtų veiksmų, pareiškėjas patyrė neturtinę žalą, įvertintą 10 000 Eur suma. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas bylose dėl neturtinės žalos atlyginimo ne kartą yra pažymėjęs, kad reiškiant reikalavimą dėl neturtinės žalos, kylančios iš valdžios institucijos neteisėtų veiksmų, asmeniui nepakanka vien tik abstrakčiai pareikšti, jog buvo padaryta neturtinė žala, tačiau būtina konkrečiai (laike ir vietoje) apibrėžti galimus neteisėtus veiksmus (neveikimą) ir jų galimą konkrečią išraišką (galimas pasekmes) asmeniui Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.250 straipsnio prasme. Teismų praktikoje pripažįstama, kad neturtinės žalos įrodinėjimas pasižymi specifika, kadangi neturtinė žala dažnai yra susijusi su fizinio ar dvasinio pobūdžio pakenkimais, kuriuos įrodyti tiesioginiais įrodymais ne visada įmanoma. Todėl įrodinėjant neturtinę žalą ypatingą reikšmę įgyja įrodomieji faktai, t. y. tokie faktai, kurie yra pagrindas logine seka daryti išvadą, kad egzistuoja kitas – materialiojo teisinio pobūdžio faktas – neturtinės žalos padarymo faktas. Įrodžius tokius faktus, kurie neabejotinai turėtų sąlygoti neigiamą poveikį nukentėjusiajam asmeniui (neigiamus fizinius ar dvasinius išgyvenimus), gali būti konstatuotas ir neturtinės žalos padarymo faktas (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2008 m. balandžio 16 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A⁴⁴⁴-619/2008; 2012 m. vasario 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A¹⁴⁶-39/2012; 2012 m. kovo 19 d. nutartis administracinėje Nr. A⁴³⁸-336/2012).

Nustatyta, jog buvo pažeista pareiškėjo teisė į privataus gyvenimo neliečiamumą ir dėl to pareiškėjas galėjo patirti tam tikrą dvasinę skriaudą. Tačiau atkreiptinas dėmesys į tai, kad pažeista asmeninė neturtinė teisė kai kuriais atvejais teismo gali būti apginta nepriteisiant neturtinės žalos atlyginimo pinigais, o apsiribota teisės pažeidimo pripažinimu kaip savarankišku pažeistų teisių gynimo būdu. Europos Žmogaus Teisių Teismas, gindamas Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijoje įtvirtintas pagrindines žmogaus teises ir laisves, yra konstatavęs, kad teisės pažeidimo pripažinimas savaime yra pakankama ir teisinga satisfakcija už patirtą skriaudą (Europos Žmogaus Teisių Teismo 2000 m. spalio 10 d. sprendimas byloje *D. prieš Lietuvą*, pareiškimo Nr. 42095/98). Taigi teisės pažeidimo pripažinimas bylose, susijusiose su neturtinės žalos atlyginimu, tam tikrais atvejais gali būti savarankiškas pažeistų asmens teisių gynimo būdas, o tai reiškia, kad ne visais atvejais tam, jog būtų apginta pažeista neturtinė teisė, priteisiamas neturtinės žalos atlyginimas pinigais. Neturtinės žalos atlyginimas pinigais priteisiamas, jeigu konkrečiu atveju nustatoma, kad teisės pažeidimo pripažinimo nepakanka pažeistai teisei apginti (Europos Žmogaus Teisių Teismo 2003 m. lapkričio 6 d. sprendimas byloje *M. prieš Lietuvą*, pareiškimo Nr. 53161/99).

Nors konstatuota, kad pareiškėjo teisė į privataus gyvenimo neliečiamumą buvo pažeista ir tai galėjo pareiškėjui sukelti papildomų nepatogumų, neigiamų išgyvenimų, tačiau sunkesnio pobūdžio neigiamų padarinių pirmosios instancijos teismas nenustatė. Taip pat teisėjų kolegija atkreipia dėmesį į pareiškėjo teisės pažeidimo trukmę ir mastą – nenuasmeninta informacija buvo skelbiama tik 2 dienas, t. y. 2015 m. sausio 28–29 d., o internetinės svetainės skiltyje apsilankę santykinai nedaug – 11 unikalų vartotojų. Be to, pareiškėjas patirtą neturtinę žalą grindžia abstraktaus pobūdžio argumentais, nepateikdamas jokių įrodymų, jog toks asmeninės informacijos paskelbimas kenkia pareiškėjo profesinei reputacijai.

Atsižvelgusi į išdėstytas aplinkybes, teisėjų kolegija pripažįsta, kad pareiškėjo patirta neturtinė žala nebuvo tokio sunkaus pobūdžio, kad nagrinėjamu atveju būtų būtina priteisti neturtinės žalos atlyginimą. Todėl teisės pažeidimo pripažinimas yra pakankama satisfakcijos forma pareiškėjui.

Taip pat pareiškėjas prašo iš atsakovo priteisti 621 Eur turtinę žalą, kurią sudaro išlaidos ruošiant teismui procesinius dokumentus ir jų priedus, dalyvavimas teismo posėdžiuose ir 7,52 Eur

išlaidos, patirtos dėl dokumentų kopijavimo ir kelionių į teismą pagal pateiktus kvitus ir paaiškinimus.

Pareiškėjas prašymą priteisti 621 Eur turtinę žalą (negautas pajamas) grindžia tuo, jog patyrė netiesioginius nuostolius dėl laiko, intelektinių sąnaudų rengiant procesinius dokumentus šioje byloje, dalyvaujant bylinėjimosi procese bei atliekant kitus su byla susijusius teisinio pobūdžio veiksmus.

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.249 straipsnio 1 dalis įtvirtina, kad žala yra asmens turto netekimas arba sužalojimas, turėtos išlaidos (tiesioginiai nuostoliai), taip pat negautos pajamos, kurias asmuo būtų gavęs, jeigu nebūtų buvę neteisėtų veiksmų. Piniginė žalos išraiška yra nuostoliai. Jeigu šalis nuostolių dydžio negali tiksliai įrodyti, tai jų dydį nustato teismas. Tai reiškia, kad pareiga įrodyti patirtos žalos dydį – nagrinėjamu atveju negautas pajamas – tenka reikalavimus pateikusiam asmeniui. Todėl jis privalo ne tik nurodyti argumentus, patvirtinančius negautų pajamų realumą, bet ir pagrindžiančius jų dydį. Kitaip tariant, negautos pajamos – tai tokios pajamos, kurias asmuo būtų gavęs, jei jo atžvilgiu būtų elgiamasi teisėtai. Be to, patirti netiesioginiai nuostoliai (negautos pajamos) turi būti pagrįsti realiomis, įrodytomis, neišvengiamomis, o ne tikėtinomis, hipotetinėmis pajamomis. Vadinasi, priteistinomis negautomis pajamomis negali būti tokios pajamos, kurių gavimas būtų tik hipotetinis, grindžiamas prielaidomis net ir tuo atveju, jei atsakovas pareiškėjo atžvilgiu būtų elgęsis teisėtai, t. y. pagal atitinkamoje situacijoje privalomas taikyti teisės normas (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2013 m. spalio 9 d. nutartis, priimta civilinėje byloje A. R. prieš UAB „Šiaulių plentas“, UAB „Viltis“, bylos Nr. 3K-3-473/2013). Teisėjų kolegija sutinka su pirmosios instancijos teismo išvada, jog pareiškėjo argumentai dėl patirtos turtinės žalos (negautų pajamų) yra grindžiami tik subjektyvia paties pareiškėjo nuomone, kurios nepatvirtina jokie objektyvūs įrodymai. Pareiškėjas tik abstrakčiai nurodo patirtą turtinę žalą (negautas pajamas) įvardindamas dokumentus, kuriuos pats rengė, bei tai, jog dalyvavo teismo posėdžiuose. Šiuo atveju aplinkybė, jog pareiškėjas yra (*duomenys neskelbtini*) ir gynė savo interesus, nesudaro pagrindo teigti, jog pareiškėjas įrodė patirtą turtinę žalą (negautas pajamas).

Pareiškėjas prašymą priteisti 7,52 Eur išlaidų atlyginimą grindžia patirtomis išlaidomis už dokumentų kopijavimą bei kelionėmis į teismą. Teisėjų kolegija sutinka su pirmosios instancijos teismo išvada, jog remiantis Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 45 straipsnio 1 dalimi, dėl išlaidų atlyginimo suinteresuota šalis teismui pateikia prašymą raštu su išlaidų apskaičiavimu ir pagrindimu. Nagrinėjamu atveju pareiškėjas siekdamas prisiteisti išlaidų atlyginimą, patirtą pirmosios instancijos teisme, prašymą raštu kartu su išlaidų apskaičiavimu ir pagrindimu turi pateikti pirmosios instancijos teismui.

Apibendrinama išdėstyta aplinkybės ir padarytas išvadas, teisėjų kolegija konstatuoja, kad pirmosios instancijos teismas tinkamai aiškino bei taikė materialiosios ir proceso teisės nuostatas, teisingai įvertino faktines bylos aplinkybes ir tenkindamas pareiškėjo skundą iš dalies, priėmė teisėtą bei pagrįstą sprendimą, kurio naikinti apeliaciniame skunde išdėstytais argumentais nėra teisinio pagrindo. Atsižvelgus į tai, Kauno apygardos administracinio teismo 2016 m. sausio 11 d. sprendimas paliekamas nepakeistas, o atsakovo apeliacinis skundas atmetamas.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 140 straipsnio 1 dalies 1 punktu, teisėjų kolegija

n u t a r i a:

Pareiškėjo R. A. S. apeliacinį skundą dėl Kauno apygardos administracinio teismo 2016 m. sausio 11 d. sprendimo atmesti.

Kauno apygardos administracinio teismo 2016 m. sausio 11 d. sprendimą palikti nepakeistą.
Nutartis neskundžiama.

Teisējai

Artūras Drigotas

Veslava Ruskan

Virginija Volskienė